

АЙЗЕНШТОК Ієремія Якович (20. 02(04. 03). 1900, Єлисаветград, нині Кіровоград — 07. 06. 1980, Ленінград, нині С.-Петербург) — літературознавець. Кандидат філологічних наук (1935). Учасник 2-ї світової війни. Закін. Харків. ІНО (1921). Працював н. с. і наук. секр. Інституту Т. Шевченка (Харків, 1926–31), викладав у ВНЗах, від поч. 30-х рр. — в Інституті рос. літ-ри в Ленінграді. Праці з історії укр. і рос. літ-ри 19 ст., укр.-рос. літ. зв'язків, текстології відзначаються широким використанням джерел, матеріалу і скрупульозністю аналізу. Автор дослідж. про творчість Г. Квітки-Основ'яненка, Є. Гребінки, статей про І. Франка, М. Коцюбинського, І. Манжуру. Підготував перше повне, коментоване вид. «Щоденника» Т. Шевченка (під назвою «Дневник», 1925), кілька видань творів поета в рос. перекл., досліджував питання текстології, зв'язки Т. Шевченка з рос. літ-рою і визв. рухом у Росії. А. брав участь у підготовці видань творів М. Гоголя, Г. Успенського, М. Чернишевського, М. Некрасова, І. Котляревського, П. Гулака-Артемівського, Г. Квітки-

Основ'яненка, І. Манжури, М. Коцюбинського, І. Франка, В. Винниченка. Кілька публікацій присвятив історії цензури. Через тривожну суспільно-політ. атмосферу в Україні А. переїхав до Ленінграда, проте зберіг інтерес до вивчення укр. літ-ри.

Основні праці

Шевченкознавство – сучасна проблема. І. До тексту Шевченкових творів. Х., 1922; До історії видань творів Г. Ф. Квітки. К., 1927; Студії над текстами І. Котляревського // Зап. істор.-філол. відділу ВУАН. К., 1927. Кн. 10; П. Гулак-Артемівський: Матеріали до біографії та істор.-літ. оцінки. Х., 1927; Г. Ф. Квітка і М. П. Погодін (До історії літературних відносин) // За сто літ. Матеріали з громад. і літ. життя України XIX і поч. XX ст. К., 1928. Кн. 2; Безсоновщина (З матеріалів до життєпису О. О. Потебні) // Зап. істор.-філол. відділу ВУАН. К., 1928. Кн. 16; І. Манжура і О. Потебня // Там само. К. 1929. Кн. 21–22; З юнацьких літ М. Драгоманова // Україна. К., 1929. Кн. 33; До етногр. планів 1840-х рр. // За сто літ. Матеріали з громад. і літ. життя України XIX і поч. XX ст. К., 1929. Кн. 4; Г. Ф. Квітка і П. О. Куліш // Там само. Х.; К., 1930. Кн. 5; Листи М. Костомарова до А. Краєвського // Там само. Х.; К., 1930. Кн. 68; Як працював Шевченко. К., 1940; Українські поети-романтики // Українські поети-романтики 20–40-х років XIX ст. К., 1968; Петро Гулак-Артемівський // Гулак-Артемівський П. Твори. К., 1970.

Рекомендована література

1. Кирилюк Є. П. Сімдесятиліття Ієремії Айзенштока // РЛ. 1970. № 6;
2. Ієремія Якович Айзеншток: [Некролог] // Там само. 1980. № 8;
3. Листи Максима Рильського до Ієремії Айзенштока // ЛУ. 2000, 13 квіт.

В. С. Бородін

Бібліографічний опис:

Айзеншток Ієремія Якович / В. С. Бородін // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42820>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).